

Klasa: UP/I-030-02/2006-01/40
Urbroj: 580-02-09-69-115
Zagreb, 30. studenoga 2009.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 34. i 35. stavka 1. točke 2. i 5., članka 14. stavka 2. točke 1. i članka 57. točke 6. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 122/03), u upravnoj stvari utvrđivanja postojanja uvjeta za pojedinačno izuzeće Ugovora o suradnji, sklopljenog između poduzetnika Viro tvornica šećera d.d., sa sjedištem u Virovitici, Matije Gupca 254, i poduzetnika Pfeifer & Langen, komanditno društvo, sa sjedištem u Kölnu, Linnicher Strasse 48, Savezna Republika Njemačka, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja sa 21. sjednice, održane 6. kolovoza 2009., po službenoj dužnosti donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Ukida se rješenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja klase: UP/I-030-02/2006-01/40, urbroja: 580-02-08-65-102, od 14. veljače 2008., o pojedinačnom izuzeću Ugovora o suradnji, sklopljenog dana 17. svibnja 2006. između poduzetnika Viro tvornica šećera d.d., sa sjedištem u Virovitici, Matije Gupca 254, i poduzetnika Pfeifer & Langen, komanditno društvo, sa sjedištem u Kölnu, Linnicher Strasse 48, Savezna Republika Njemačka, jer su nastupile promjene tržišnih uvjeta i okolnosti koje su bile bitne za donošenje rješenja te više nisu ispunjeni uvjeti za izuzeće iz članka 10. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja od primjene članka 9. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja koji uređuje zabranjene sporazume.
- II. Ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama».

Obrazloženje

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) je rješenjem klase: UP/I-030-02/2006-01/40, urbroja: 580-02-08-65-102, 14. veljače 2008. odobrila pojedinačno izuzeće Ugovora o suradnji, sklopljenog dana 17. svibnja 2006. u Zagrebu, između poduzetnika Viro tvornica šećera d.d., sa sjedištem u Virovitici, Matije Gupca 254, (dalje: Viro d.d.) i poduzetnika Pfeifer & Langen, komanditno društvo, sa sjedištem u Kölnu, Linnicher Strasse 48, Savezna Republika Njemačka (dalje: Pfeifer & Langen k.d.), na rok od tri godine, pod uvjetom da navedeni poduzetnici ispune mjere i uvjete neophodne za pojedinačno izuzeće sporazuma u roku određenim navedenim rješenjem. Temeljem članka 59. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj 122/03; dalje: ZZTN), a u svezi s

člankom 57. točkom 2. ZZTN navedeno rješenje objavljeno je u «Narodnim novinama» broj 43/08.

Predmetno rješenje doneseno je temeljem zahtjeva za ocjenom Ugovora o suradnji, u smislu članka 44. ZZTN, zaprimljenog u Agenciji 24. kolovoza 2006., podnesenog od strane poduzetnika Viro d.d., zastupanog po punomoćniku I. M., odvjetniku iz Z., radi utvrđivanja postojanja uvjeta za pojedinačno izuzeće sporazuma, u smislu članka 12. ZZTN.

Predmetni Ugovor o suradnji predviđao je osnivanje društva s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Zagrebu, na način da će ugovorne strane, poduzetnici Viro d.d. i Pfeifer & Langen k.d. u novoosnovanom poduzetniku (*NewCo*), svaki imati po 50 posto udjela u temeljnom kapitalu. Iz navedenog proizlazi da je u konkretnom slučaju bila riječ o zajedničkom pothvatu (*eng. joint venture*). Razmatrajući dostavljene i prikupljene podatke, te nakon izvršenog uvida u poredbenu europsku praksu, Agencija je ocijenila da je u konkretnom slučaju bila riječ o tzv. koordinativnom zajedničkom pothvatu koji se, u smislu članka 19. stavka 5. ZZTN, ocjenjivao kao sporazum.

Iz provedene pravne i ekonomske analize u rečenom postupku proizašlo je da je predmetni Ugovor o suradnji sadržavao neke odredbe koje se u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, te su stoga zabranjene. Riječ je bila o odredbama kojima ugovorne strane međusobno dijele tržište i dogovaraju cijene proizvoda koje će distribuirati. Međutim, Agencija je ocijenila da će Ugovor o suradnji ispunjavati uvjete za pojedinačno izuzeće od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima iz članka 9. ZZTN, ako ugovorne strane iz njega izbrišu opisane ograničavajuće odredbe. Agencija je pri tome posebno uzela u obzir činjenicu da je člankom 11. predmetnog Ugovora o suradnji predviđeno da se isti ne primjenjuje do donošenja odluke Agencije o utvrđivanju postojanja uvjeta za pojedinačno izuzeće sporazuma, u smislu članka 12. ZZTN, stoga ograničavajuće odredbe predmetnog sporazuma nisu mogle negativno utjecati na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu prodaje šećera na teritoriju Republike Hrvatske.

Poduzetnici Viro d.d. i Pfeifer & Langen k.d. postupili su u otvorenom roku sukladno nalogu Agencije, odnosno izbrisali iz Ugovora o suradnji odredbe koje su ocijenjene ograničavajućima i protivnima propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, te su kao dokaz dostavili odgovarajuće anekse Ugovora o poslovnoj suradnji.

Kako su navedeni poduzetnici postupili sukladno nalogu Agencije i izbrisali zabranjene odredbe, Agencija je utvrdila da su ispunjeni uvjeti za pojedinačno izuzeće toga ugovora od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima.

Prilikom utvrđivanja razdoblja na koje je odobreno pojedinačno izuzeće, uzete su u obzir relevantne odredbe ZZTN, Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije («Narodne novine» broj 158/04), stanje na mjerodavnom tržištu, te svrha koja se predmetnim ugovorom želi postići. Razdoblje od tri godine na koje je odobreno pojedinačno izuzeće, uzima u obzir navedene elemente jer omogućuje strankama ostvarivanje svrhe sporazuma, a ujedno ostaje u granicama razdoblja unutar kojeg se mogu očekivati jednaki ili slični uvjeti na mjerodavnom tržištu.

Međutim, Agencija je dana 12. veljače 2009., temeljem odredbi članka 22. ZZTN, zaprimila prijavu namjere provedbe koncentracije poduzetnika Viro d.d., i Sladorana d.d., koja nastaje stjecanjem prevladavajućeg utjecaja poduzetnika Viro d.d. nad poduzetnikom Sladorana d.d., u smislu odredbe članka 19. stavka 1. točke 2. ZZTN.

U odnosu na predmetnu koncentraciju, Agencija je u predmetu koji se vodio pod klasom UP/I 030-02/2009-02/06, temeljem članka 26. stavka 1. ZZTN, donijela odluku o dopuštenosti koncentracije poduzetnika Viro d.d. i Sladorana d.d. Koncentracija je ocijenjena dopuštenom

na prvoj razini, bez provođenja posebnog ispitnog postupka, budući da je već iz prijave koncentracije te provedenih ekonomskih analiza Agencije bilo razvidno da nije riječ o zabranjenoj koncentraciji čija bi provedba mogla imati za posljedicu značajno ograničavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnim tržištima proizvodnje i prodaje šećera u Hrvatskoj.

Naime, trend sve veće koncentriranosti glavna je značajka svih tržišta proizvodnje šećera pa se broj šećerana u posljednje tri godine značajno smanjio pa tako, primjerice, na tržištu Europske unije djeluje svega nekoliko velikih proizvođača šećera. Nadalje, pri ocjeni koncentracije Agencija je utvrdila da ne postoje značajne zapreke pristupu hrvatskom tržištu šećera, odnosno da je riječ o tržištu otvorenom za pristup novih konkurenata što pokazuje i stalan rast uvoza šećera. Tako je u 2008. godini tržišni udjel uvezenog šećera u strukturi prodaje šećera iznosio [30-40] posto.

Da bi mogle opstati na tržištu, domaće šećerane moraju biti cjenovno konkurentne uvoznom šećeru jer se potrošači mogu lako i bez većih troškova preorijentirati na uvozni šećer. Provedbom navedene koncentracije objedinit će se određene funkcije sudionika koncentracije što će za posljedicu imati značajne uštede na troškovima, a to će se u konačnici odraziti i na cijenu gotovog proizvoda. Od toga će najveće koristi imati potrošači u pogledu niže cijene šećera, a opstanak domaćih šećerana je značajan za potrošače i u smislu većeg izbora šećera raznih proizvođača na mjerodavnom tržištu.

Međutim, zbog odobravanja provedbe predmetne koncentracije, nastupili su uvjeti za primjenu članka 14. stavka 2. točke 1. ZZTN, odnosno za ukidanje po službenoj dužnosti rješenja o pojedinačnom izuzeću Ugovoru o suradnji između poduzetnika Viro d.d. i Pfeifer & Langen k.d. Naime, sukladno članku 14. stavku 2. točki 1. ZZTN, Agencija može, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, ukinuti rješenje o izuzeću sporazuma u slučajevima ako nastupe promjene tržišnih uvjeta i okolnosti koje su bile bitne za donošenje rješenja, te više nisu kumulativno ispunjeni uvjeti za izuzeće iz članka 10. ovoga Zakona.

Jedna od bitnih okolnosti zbog kojih je Agencija u odnosu na predmetni Ugovor o suradnji odobrila pojedinačno izuzeće jest taj da je u vrijeme donošenja rješenja poduzetnik Sladorana d.d. bio najznačajniji konkurent poduzetnika Viro d.d. čiji je udjel bio u porastu, dok je tržišni udjel poduzetnika Viro d.d. u promatranom razdoblju bio u opadanju.

Stoga je stjecanjem kontrole poduzetnika Viro d.d. nad poduzetnikom Sladorana d.d., odnosno stvaranjem ekonomskog jedinstva između ta dva poduzetnika, otpao jedan od bitnih razloga za pojedinačno izuzeće Ugovora o suradnji, pa bi održavanje predmetnog ugovora na snazi moglo imati negativne učinke na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu.

Naime, nakon provedbe predmetne koncentracije, tržišni udio poduzetnika Viro d.d. na mjerodavnom tržištu prodaje šećera će iznositi [40-50] posto pa bi provedba predmetne koncentracije zajedno s izvršavanjem predmetnog Ugovora o suradnji mogla dovesti do jačanja vladajućeg položaja poduzetnika Viro d.d. na tržištu s mogućim negativnim učincima na tržišno natjecanje.

Ovo iz razloga jer je predmetnim Ugovorom o suradnji između ostaloga predviđeno da novoosnovano društvo, odnosno poduzetnik VPL Šećer d.o.o., ima na hrvatskom tržištu isključivo pravo uvoza i prodaje šećera poduzetnika Pfeifer & Langen k.d., koji je jedan od vodećih njemačkih proizvođača šećera. To bi moglo dovesti do znatnog jačanja položaja poduzetnika Viro d.d. u odnosu na druge uvoznike šećera te bi moglo imati značajan negativan učinak na tržišno natjecanje zbog kojeg više ne bi postojali uvjeti za pojedinačno izuzeće toga sporazuma.

Slijedom navedenoga, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je na 21. sjednici održanoj 6. kolovoza 2009., sukladno ovlastima iz članaka 34. i 35. stavka 1. točke 2. ZZTN,

odlučujući o koncentraciji između poduzetnika Viro d.d. i Sladorana d.d., koju je ocijenilo dopuštenom u smislu članka 26. stavka 1. ZZTN, odlučilo i da navedeni Ugovor o suradnji zbog opisanih promjena tržišnih uvjeta i okolnosti vezanih za predmetnu koncentraciju više ne ispunjava kumulativne uvjete iz članka 10. ZZTN koji moraju biti ispunjeni da bi neki sporazum, u smislu članka 12. ZZTN, mogao biti pojedinačno izuzet od primjene odredbi članka 9. stavka 1. ZZTN koji uređuje zabranjene sporazume.

Naime, iako je u postupku ocjene predmetne koncentracije utvrđeno da zajednički pothvat, odnosno društvo VPL Šećer d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zvonimirova 78, osnovano temeljem predmetnog Osnovnog ugovora, ne djeluje na tržištu te ne ostvaruje nikakav profit, što znači da se predmetni Ugovor u stvarnosti još uvijek ne primjenjuje, Vijeće je stajališta kako je potrebno ukinuti pojedinačno izuzeće navedenog sporazuma kako bi se spriječili eventualni budući negativni učinci na tržištu koji bi mogli nastati primjenom toga ugovora.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točki I. izreke rješenja.

Objava rješenja u «Narodnim novinama»

Sukladno odredbi članka 59. stavka 1. ZZTN, a u svezi s člankom 57. točkom 6. ZZTN, ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama».

Stoga je Agencija odlučila kao u točki II. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može, sukladno članku 58. ZZTN, pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Republike Hrvatske, u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

mr. sc. Olgica Spevec

Dostaviti:

1. Odvjetnik I. M., Z.,
2. Pismohrana, ovdje.

Napomena:

Sukladno članku 51. ZZTN, podaci koji predstavljaju službenu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se skraćenice naziva te postoci i podaci u rasponu.